

Teresa Dachtera

Wiktoria Posadzy

Biblioteka 11 (20), 225-228

2007

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z żałobnej karty

WIKTORIA POSADZY

Dnia 12.10.2007 r. zmarła mgr Wiktoria Posadzy, Pani Wika, jak Ją powszechnie nazywano.

Pani Wika! Odeszła, doczekawszy sędziwego wieku, najstarsza spośród osób tych najbardziej zasłużonych, które tworzyły nową, powojenną historię Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu.

Wiktoria Posadzy urodziła się 22 grudnia 1911 r. w starej, kujawskiej wsi, Szymborze. Jak powiedziała w wystąpieniu przygotowanym z okazji 150-letniej rocznicy szkoły powszechnej w Szymborzu (23.09.1995), przedstawiając historię wsi, według danych zawartych w Codex Diplomaticus Poloniae, Szymborze oraz kilka innych wsi wraz z Inowrocławiem stanowiły wówczas tzw. królewszczyznę.

Zamieszkiwali je chłopci dziedzice wolni od ucisku pańszczyźnianego w przeciwieństwie do przypisanych do ziemi mieszkańców wsi dworskich. Ten fakt miał istotne znaczenie dla życia i przyszłości wsi i jej mieszkańców.

Gospodarczy i kulturalno – oświatowy rozwój Szymborza przypadł na drugą połowę XIX w. i trwał aż do wybuchu I wojny światowej. Wielki wkład w ten rozwój wniosła rodzina Posadzych, a przede wszystkim dziadek Zmarłej, Franciszek (ur.1843 r.), niezwykle człowiek i głęboki patriota.

Franciszek Posadzy był gospodarzem i szeroko znanym polskim działaczem społecznym i kulturalnym. Współzałożyciel Banku Ludowego w Łękocinie, członek Towar-

rzystwa Pomocy Naukowej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu i założyciel czytelnicy ludowej w Szymborzu, reprezentował Kujawy na pogrzebie Jana Matejki w 1910 r. w Krakowie. Za swoją działalność odznaczony został przez władze polskie w 1928 r. orderem Polonia Restituta. Działaczem społecznym był także jego syn, Jan, ojciec Wiktorii.

Tak więc, ś.p. Wiktoria wyrosła w atmosferze kultu pracy, umiłowania historii i głębokiego patriotyzmu. Ze swego pochodzenia była bardzo dumna. Wielokrotnie podkreślała swą miłość do ziemi kujawskiej, do miejsca swojego urodzenia.

A urodziła się jako piąte dziecko Jana i Salomei z Kubiszewskich.

Po ukończeniu szkoły powszechnej w Szymborzu zdała egzamin do drugiej klasy prywatnego Gimnazjum im. Marii Konopnickiej w Inowrocławiu. Egzamin dojrzałości zdała w 1931 r. Po ukończeniu szkoły średniej wstąpiła na Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Poznańskiego, który ukończyła w 1936 r. uzyskując dyplom magistra filozofii w zakresie historii, na podstawie rozprawy napisanej pod kierunkiem prof. Kazimierza Tymienieckiego :

„W sprawie fundatora i fundacji klasztoru Norbertanek w Strzelnie”.

Po ukończeniu studiów, od 1 września 1936 r. do stycznia 1939 r. pracowała jako praktykantka i kontraktowa nauczycielka w Państwowym Gimnazjum i Liceum im. J. Kasprowicza w Inowrocławiu, a od stycznia do sierpnia 1939, jako nauczycielka kontraktowa nauki historii w Starogardzie. Uczyla również języka polskiego.

Tutaj zastała ją wojna. Niedługo pozostała w Starogardzie. Po nawiązaniu współpracy z ruchem oporu, kiedy dość wcześnie doszło do aresztowań, Pani Wika, w obawie przed dekonspiracją, wyjechała do Rypina. Od 1 czerwca 1941 do końca sierpnia 1942 r. pracowała jako pomoc biurowa. Po włączeniu Rypina do Rzeszy, we wrześniu 1942 r. przeniosła się do Sierpca, gdzie pozostała do końca wojny, pracując w charakterze siły biurowej w Zarządzie Miejskim.

Od 1 czerwca 1945 r. mgr W. Posadzy zatrudniona została w Bibliotece Uniwersyteckiej w Poznaniu, w której przeszła wszystkie szczeble kariery zawodowej, zaczynając od asystenta bibliotecznego na starszym kustosz dyplomowanym kończąc (w 1946 r. złożyła państwowy egzamin bibliotekarski I stopnia, na stanowisko kustosa służby bibliotecznego powołana została z dniem 1.06.1956, a na stanowisko kustosa dyplomowanego, 1 lutego 1962 r.)

Dnia 1 stycznia 1972 r. została mianowana na starszego kustosa dyplomowanego.

Od samego początku włączyła się aktywnie w życie biblioteczne biorąc udział, wraz z innymi pracownikami, w akcji zabezpieczania i rewindykacji zbiorów.

W roku 1950 została kierownikiem Referatu Egzemplarza Obowiązkowego, następnie kierownikiem Czytelnicy Ogólnej, a potem, aż do końca sprawowała funkcję kierownika Oddziału Udostępniania Zbiorów.

Z początkiem roku akademickiego 1953/54 zorganizowała i prowadziła, zgodnie z ówczesnym zaleceniem Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego, jako pierwsza w naszej Uczelni, Przystosowanie Biblioteczne Słuchaczy Pierwszych Lat Studiów, prowadząc je nieprzerwanie do końca roku akademickiego 1963/64. Brała też udział w prowadzonych przez Bibliotekę Uniwersytecką praktykach studiów stacjonarnych i zaocznych innych uczelni.

Zasługą mgr Posadzy było utworzenie w r.1965 filii Biblioteki w Domach Studenckich. Pod Jej kierunkiem powstały w nich specjalistyczne księgozbiory przeznaczone dla studentów wszystkich reprezentowanych na uczelni dyscyplin.

Naukowo interesowała ją pedagogika biblioteczna oraz czytelnictwo, czemu dawała wyraz w napisanych przez siebie artykułach, przede wszystkim, w Zeszytach Naukowych UAM. Uczestniczyła także w pracach nad katalogowaniem starodruków przygotowywanym dla Biblioteki Narodowej oraz nad Centralnym Katalogiem z zakresu historii nauki i naukoznawstwa dla PAN.

W ciągu długich lat swojej pracy należała do SBP, będąc członkiem Zarządu. Już w latach 1949/50 pełniła funkcję sekretarza Wojewódzkiego Komitetu Bibliotecznego oraz sekretarza koła Poznańskiego Związku Bibliotekarzy.

Należała również do Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Po przejściu na emeryturę, przez kilka lat pomagała w tworzeniu biblioteki zakonu Towarzystwa Chrystusowego dla Polonii Zagranicznej (Chrystusowców), którego organizatorem w latach 30-tych XX w. był członek rodziny Posadzych, ks. dr Ignacy Posadzy.

Mgr Wiktoria Posadzy była osobą niezwykle wymagającą, ale również bardzo życzliwą. Wśród podwładnych cieszyła się dużym szacunkiem i respektem. Dzieląc się rozległą wiedzą i bogatym doświadczeniem wprowadziła do bibliotekarskiego zawodu kilka pokoleń bibliotekarzy. Jej praca znajdowała uznanie u przełożonych. Wśród dokumentów zachowanych w Archiwum UAM można przeczytać wniosek ówczesnego dyrektora Biblioteki prof. S. Kubiaka, poparty wyrażoną przez niego opinią, a dotyczący przyznania Krzyża Kawalerskiego:

„Mgr Posadzy dała twórczy wkład w rozwój bibliotekarstwa w środowisku. Przyznanie jej szaczonego odznaczenia byłoby zasłużonym wyróżnieniem za jej ofiarną pracę na polu bibliotekarstwa”.

W życiu prywatnym była Pani Wika osobą otwartą, życzliwą, całym sercem oddaną swojej rodzinie, wiecznie o kogoś zatroskaną i komuś pomagającą. Z jej pomocy korzystały różne osoby, znajome i nieznajome, znajdujące się w potrzebie, którym kupowała węgiel na zimę, pisała wnioski i podania oraz udzielała wsparcia finansowego.

Była osobą głęboko wierzącą, blisko związaną z Kościołem, w sprawach wiary bezkompromisową, również w czasach panującego komunizmu.

Do końca swego długiego życia żywo interesowała się polityką, zwłaszcza tym wszystkim, co dotyczyło aktualnych wydarzeń dziejących się w Polsce.

Swoim przekonaniom pozostała wierna do końca.

Pochowana została na starym, wiejskim cmentarzu, w ukochanym przez siebie Szymborzu.

Teresa Dachtera

*„I to jest nasze życie: mgła, strach, złote cienie
i oczy, które wszystko na wylot przejrzały
i ponad walki, rozpacz, przerażenie
palą się pomarańcze i kwitną migdały”*

J. Iwaszkiewicz *Mapa pogody.*

Małgorzata Hanelt (1.11. 1950 – 1.07. 2007)

Małgorzata Hanelt, po zakończeniu studiów (1974 r.) na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, kierunek filologia germańska, podjęła pracę w Bibliotece Uniwersyteckiej. Początkowo, przez kilka lat zatrudniona była w Oddziale Gromadzenia Zbiorów w Sekcji Wymiany. W 1982 roku przeszła do Oddziału Zbiorów Specjalnych, gdzie zajmowała się opracowaniem zbiorów masońskich. W tym samym roku uzyskała awans na kustosa służby bibliotecznej. Do Oddziału Gromadzenia Zbiorów wróciła w roku 1993 i ponownie zajęła się wymianą wydawnictw ze strefy niemieckojęzycznej. Pełniła również chętnie i z dużą kompetencją rolę tłumaczki z okazji częstych w Bibliotece konferencji, wizyt, delegacji czy szkoleń. W 1997 roku uzyskała status tłumacza przysięgłego. Małgorzata kochała Bibliotekę, rozumiała jej mechanizmy a zwłaszcza społeczny a zara-

